

Nu Niet Zwanger in Midden-Brabant

Bereik en ervaringen van hulpverleners en cliënten

In deze factsheet staan de belangrijkste resultaten van het onderzoek Nu Niet Zwanger in Midden-Brabant. Meer resultaten vindt u [hier](#) in het onderzoeksrapport.

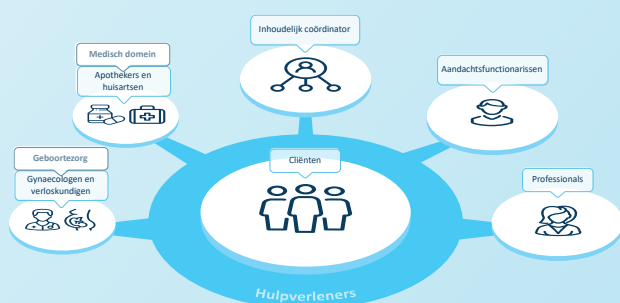
1 Aanleiding en doel onderzoek

In 2014 startte in Tilburg een pilot om onbedoelde zwangerschappen bij kwetsbare (potentiële) ouders te voorkomen. Inmiddels is het programma Nu Niet Zwanger (NNZ) ontwikkeld dat landelijk wordt uitgevoerd. In de regio Midden-Brabant hebben hulpverleners en cliënten een aantal jaar ervaring opgedaan met NNZ. Dit onderzoek is uitgevoerd om het bereik van het programma en de ervaringen van hulpverleners en cliënten in deze regio in beeld te brengen en verbeterpunten op te halen. Dit kan helpen bij de verdere implementatie van NNZ in Midden-Brabant en in andere NNZ-regio's.

2 Programma Nu Niet Zwanger in het kort

- NNZ is een preventief en vrijwillig programma.
- NNZ ondersteunt kwetsbare mensen (m/v) bij het maken van een bewuste keuze over het moment van hun kinderwens zodat zij niet onbedoeld zwanger worden.
- Hulpverleners bieden hiervoor actieve begeleiding, beginnend bij een gesprek over kinderwens, seksualiteit en anticonceptie.
- Belangrijke elementen van NNZ zijn de persoonlijke benadering, het bieden van maatwerk en intensieve samenwerking tussen ketenpartners in het sociaal domein en somatisch netwerk.
- De doelgroep van NNZ is vanwege complexe problematiek vaak in beeld bij diverse organisaties.

3

Hulpverleners en cliënten

Binnen NNZ wordt regionaal nauw samengewerkt tussen het sociaal domein en het somatisch netwerk. Hierbij zijn de volgende hulpverleners betrokken: de inhoudelijk coördinator, aandachtsfunctionarissen, professionals, en hulpverleners uit het medisch domein en de geboortezorg. Samen ondersteunen zij kwetsbare cliënten bij het maken van een bewuste en vrijwillige keuze over het moment van hun kinderwens en realiseren zij geschikte anticonceptie als de cliënt daarvoor kiest. Het bereik en de praktijkervaringen van deze hulpverleners en cliënten staan centraal in het onderzoek NNZ in Midden-Brabant.

4 Het onderzoek Nu Niet Zwanger in Midden-Brabant

In het onderzoek gebruiken we de volgende gegevens:

- Registratiegegevens NNZ van opgeschaalde casuïstiek (GGD) en reguliere casuïstiek (ketenpartners)
- Vragenlijsten onder aandachtsfunctionarissen en professionals (ketenpartners)
- Interviews met hulpverleners (aandachtsfunctionarissen, professionals, inhoudelijk coördinator en hulpverleners uit het medisch domein en geboortezorg)
- Interviews met cliënten die zijn begeleid vanuit NNZ

5 Bereik Nu Niet Zwanger in Midden-Brabant

Na de pilot in Tilburg is NNZ uitgegroeid tot een programma in de hele regio Midden-Brabant (9 gemeenten) waarbij inmiddels 23 ketenpartners betrokken zijn. De bereikte cliëntengroep bestaat grotendeels uit vrouwen en de meeste cliënten hebben kinderen. Bijna driekwart van de vrouwelijke cliënten heeft te maken gehad met ongeplande zwangerschappen in het verleden.

In de pilotperiode (2014-2016) werden ruim 155 cliënten uit Tilburg aangemeld bij de GGD. Vanaf 2017 zijn andere gemeenten en ketenpartners in Midden-Brabant aangesloten. Tussen 2017-2020 nam het bereik van NNZ verder toe met ruim 425 bij de GGD aangemelde cliënten. In de periode van 1 jaar (2019/2020) hebben 21 ketenpartners gegevens aangeleverd over ruim 430 cliënten die zij zelf hebben begeleid vanuit NNZ.

6 Ervaringen van hulpverleners

Hulpverleners in Midden-Brabant **onderschrijven** in grote mate het gedachtegoed van NNZ. Zij voelen zich **verantwoordelijk** voor de uitvoering van het programma en zijn zich meer **bewust** van het belang om kinderwens bespreekbaar te maken. Een betere **signalering** kan het bereik van het programma verder vergroten. **Scholing, training en intervisie** zijn essentieel voor aandachtsfunctionarissen en professionals en blijvend nodig. Hierbij worden (oordeelvrije) gespreksvoering en anticonceptie veel genoemd. Het ontbreekt aandachtsfunctionarissen en professionals aan **tijd** en **ruimte** om het programma goed neer te kunnen zetten in de organisatie en voor veel professionals is NNZ nog geen regulier werk. Aandachtfunctionarissen missen een **gedeelde verantwoordelijkheid** in de organisatie en veel **managers** zijn nog onvoldoende betrokken bij het programma, wat **implementatie** en **borging** bemoeilijkt. De cruciale functie van de inhoudelijk coördinator in de regio en de aandachtsfunctionarissen in de organisaties maakt het programma **kwetsbaar**. De **samenwerking** tussen de ketenpartners in het sociaal- en medisch domein en de geboortezorg in de regio heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld en kan nog verder worden uitgebouwd. Vooral bij huisartsen is nog veel winst te behalen.

Collega's moeten zich vaker afvragen wat het zou betekenen als deze cliënt nu een kindje zou krijgen

7 Ervaringen van cliënten

Cliënten zijn heel **tevreden** over de begeleiding vanuit NNZ. Ze vinden het fijn dat de hulpverlener **kinderwens bespreekbaar** maakt. Cliënten voelen zich **gehoord** en **gesteund** en ervaren wederzijds **respect** en **vertrouwen** in de gesprekken met de hulpverlener. Het maken van een **eigen keuze** is voor veel cliënten een nieuwe ervaring. Cliënten voelen zich financieel en praktisch **ontzorgd** door de hulpverlener. NNZ betekent voor cliënten **rust** en **opluchting** omdat ze niet (nogmaals) onbedoeld zwanger worden. Daarnaast krijgen cliënten door NNZ meer **zelfvertrouwen**, voelen zij zich in hun **kracht** gezet en leren zij zelf de **regie** te pakken over hun kinderwens en hun leven. Volgens cliënten vindt de ondersteuning vanuit NNZ niet plaats volgens het boekje, maar **vanuit het hart**.

Het feit dat ze je hoort en dat ze je ondersteunt. Dat vond ik echt heel erg fijn

8 Aanbevelingen onderzoek

Algemeen en uitvoering

Houd vast aan de opzet van Nu Niet Zwanger!

Investeer (nog) meer in scholing, training en intervisie

Vergroot het bereik door betere signalering van kwetsbare cliënten

Investeer in tijd en ruimte voor de uitvoering van het programma

Implementatie en borging

Zorg voor een betrokken management

Bouw verder aan de samenwerking in de regio

Blijf het programma intern onder de aandacht brengen

Maak de hele organisatie verantwoordelijk

Beperk de kwetsbaarheid van het programma

Borg NNZ in reguliere werkprocessen en in alle lagen van de organisatie

Jeeninga, W. & Cloin, J.C.M. (2021). Nu Niet Zwanger in Midden Brabant. Bereik en ervaringen van hulpverleners en cliënten. Factsheet. Tilburg: Tranzo, Tilburg University